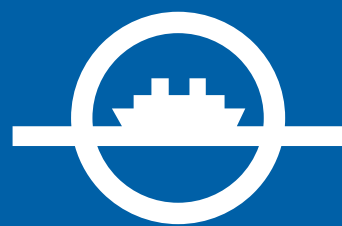

Færgefarten

Dansk Færehistorisk Selskab

4

December 2023

- * Motorproblemer skabte trafikkaos
- * Standardfærger deler vandene
- * Stormflod satte færgerne ud af spillet

Af:
Erik Wilhelmsen

Hørby Fægekro fik igen sin egen færge

Passagertrafikken mellem Tuse Næs og Holbæk genopstod i 2022 efter ca. halvtreds års pause. Alle kan benytte båden, som er Danmarks eneste 100 procent grønne færge, idet strømmen kommer fra solceller på taget. Færgen sejler kun om sommeren – ofte med kromand Finn Fogtmann ved roret.

Den 12. oktober 1956 blev Hørby Fægekro verdensberømt i Danmark. Den dag havde Saga Studio nemlig premiere på filmselskabets nyeste lystspil "Fægekroen", hvor kroen var ingen ringere end den gamle fægekro i Hørby på Tuse Næs ved Holbæk.

Saga Film havde gennem flere måneder ledt efter en egnet lokation til sin nyeste folkekomedie, og Sagas

ukronede filmkonge – Poul Bang – havde været rundt i landet og set på mulige kroer, men til sidst faldt valget på Hørby Fægekro, som også lå i nogenlunde fornuftig afstand fra København og Anettevej i Charlottenlund, hvor filmselskabet havde studie.

Der var en lang række hensyn, der skulle tages, førend optagelserne kunne begynde den 1. juni 1956. Den

daværende kroejner Holger Hansen havde måttet udskyde forårskalkningen af kroen, for den skulle ifølge manuskriptet se lidt forfalden ud.

Færgedilemma

Det var ikke det eneste problem. Der skulle også findes en velegnet færge, som var en vigtig brik i plottet i filmen. Filmfolkene var i april ude at kigge

Den første "Hørby" på Holbæk Fjord. Arkiv: Jan Vinther Christensen.

på færger i det ganske land, selv om "Hørby" sejlede lige "uden for døren", men den kunne ikke medtage biler.

Filmfolkene udså sig "Margrethe" fra ruten Holbæk-Orø, men den var alligevel efter deres mening lidt for stor og moderne, da den var fra 1926, og med sine 22,31 meter i længden var den også for stor.

Heldigvis besluttede man sig så til sidst for at anvende "Hørby"; som med sine 12 m i længden og 58 år på bagen passede perfekt i rollen. Ved at bygge en platform på skibets overbygning, havde man vupti en bilfærge med plads til en bil.

Plottet i filmen er kort fortalt, at den kgl. privilegerede færgekro i Hørby ejes og drives af de to gode venner, Erik Hansen (Dirch Passer) og Lars Tofte (Ove Sprogøe).

Foruden kroen ejer de den lille færge, som holder dem i forbindelse med fastlandet. Konspirationen går ud på, at nogle "slemme forretningsfolk og advokater" vil narre både kro og færgerute fra vores to venner, men sådan går det selvfølgelig ikke. Også Kjeld Petersen medvirker i filmen i rollen som proprietær Jens Ravn.

I filmen skal "Hørby" forestille at sejle fra en ø til fastlandet, men i virkeligheden var Hørbyfærgeren en genvejsfærge, hvor beboerne på Tuse Næs kunne spare mange kilometer ad dårlige og smalle veje for at komme til Holbæk.

Det kostede filmselskabet 3.000 kr. at leje færgen til alle de optagelser, hvori den skulle indgå, og kroen blev lejet formedelst en restaurering udvendig, både hvad maling og kalkning angår.

Kroen nedbrændt

I vinteren 1968 brændte færgekroen, og den blev genopbygget men i en anden udformning end kroen fra filmen. Efterhånden blev vejene til Hørby også udbygget, så behovet for en genvejsfærge forsvandt, og færgen ophørte sejladsen sidst i 1960'erne. Den nøjagtige dato kendes desværre ikke. Båden blev som beskrevet i klummen "Hvad der hændte..." på side 20-24 hugget op i Helsingør formentlig sidst i 1970'erne, men dog et langt liv for den lille færge.

I over 50 år var der ingen færgerute mellem Holbæk og Tuse Næs, men

det blev der vendt op og ned på, da erhvervsmanden Finn Fogtmann og hans to børn Jane og Jesper den 1. juni 2021 overtog Hørby Færgekro.

"Det var egentlig lidt af et impulskøb," fortæller Finn Fogtmann til Færgefartens udsendte. 69-årige Finn Fogtmann er opvokset på Tuse Næs, men flyttede som ung fra egnen til København, hvor han blev en succesfuld forretningsmand. Han købte for nogle år tilbage sommerhus på Tuse Næs, hvor han ville trække sig lidt tilbage fra sine forretninger, men Hørby Færgekro var en udfordring, han ikke kunne sige nej til.

Som sagt, så gjort. Købet faldt hurtigt på plads, og siden overtagelsen er kroen gennemgribende moderniseret og fremstår i dag som et totalt moderne hotel med komfortable værelser og en udmærket restaurant. Ydermere ligger Hørby Færgekro få meter fra vandet, så der er fjordudsigt fra restauranten og mange af værelserne.

Færgekro med en færge

Men Finn Fogtmann syntes ikke, at man kunne kalde det en færgekro uden en færge, og derfor købte han

"Hørby" på vej ind til Holbæk med færgen til Orø i baggrunden. Foto: Erik Wilhelmsen den 9. juli 2023.

i foråret 2022 en lille tyskbygget elfærg, som kunne indsættes på ruten mellem Holbæk og Tuse Næs med anløbsbro 50 meter fra kroen.

I modsætning til mange andre elfærger er denne 100 procent emissionsfri, idet strømmen leveres fra solpaneler på taget. Den har dog et reservebatteri ombord, hvis den skulle løbe tør for strøm fra solcellerne.

Skipper og kromand

Den dag Færgefartens redaktør besøgte den lille færg og dens skipper, var det Finn Fogtmann selv, der var kaptajn på "Hørby", som elfærgen hedder. Dens kapacitet er begrænset – højst 12 passagerer – og så kan den på et kvarter krydse fjorden mellem Holbæk og Tuse Næs.

En enkeltbillet koster 50 kr., og man behøver ikke at besøge kroen for at sejle med, men det kunne være en god anledning til at få et godt måltid med en fantastisk udsigt over Holbæk Fjord.

For en god ordens skyld skal det lige nævnes, at Hørby Færgekro også har været lokation i et enkelt afsnit af DRs krimiserie "Rejseholdet", som kørte over skærmen fra 2000-2004.

Øverst: "Hørby" ligger ved den nye landgangsbro tæt på kroen. I midten: Der er plads til 12 passagerer på "Hørby", og averteringen er ganske enkel, som det ses på billedet.

Nederst: Kroejer og skipper Finn Fogtmann "på broen" på den lille eldrevne passagerbåd. Som det ses, er instrumenteringen ganske enkel. Alle fotos er taget af Erik Wilhelmsen den 9. juli 2023.